श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा – अक्टूबर, २०१८

कक्षा – आचार्यद्वितीयवर्षम् (SEM-3)	**प्रश्नपत्रम् – ५**	गुणाः - ७०
विषयः – वेदः	**कोड – CE-5.3.3**	समयः – ३.०० तः ६.००
दिनाङ्कः – १४/१०/२०१९	सन्दर्भग्रन्थः –ऋग्वेदभाष्यभूमिका	

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १ **एकस्य सूत्रस्य व्याख्या विधेया** ०५

(१) वाक्यनियमात् ।

(२)अभिधानेऽर्थवादः ।

प्रश्नः – २ **एकस्योत्तरं यथाभाष्यं देयम् ।** १०

(१) यज्ञानुष्ठानार्थं कस्यवेदस्यादौ व्याख्यानमुचितमिति ऋग्वेद-भाष्यभूमिकानुसारं प्रतिपादयत ।

(२) वेदानां सद्भावविषये यथाशास्त्रं विवेचयत ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ३ **अधोलिखितयोः सूत्रयोः कस्यचिद् एकस्य सूत्रस्य व्याख्यां यथाभाष्यं लिखत ।** ०५

(१)शास्त्रदृष्टविरोधाच्च ।

(२)तेषामृग्यत्रार्थवशेन पादव्यवस्था ।

प्रश्नः – ४ **एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं यथाभाष्यं देयम् ।** १०

(१) मन्त्रभागस्य प्रमाण्यं निरूपयत ।

(२)वेदस्यापौरुषेयत्वं भाष्यभूमिकानुसारं विवेचयत ।

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – ५ अधोलिखितयोः सूत्रयोः कस्यचिद् एकस्य सूत्रस्य व्याख्यां यथाभाष्यं लिखत। ०५

(१) अदृष्टार्था त्वधीतिर्विहितत्वात्।

(२) यावतीर्वै देवतास्ताः सर्वा वेदविदि ब्राह्मणे वसन्ति।

प्रश्नः – ६ एकस्योत्तरं यथाभाष्यं देयम्। १०

(१) स्वाध्यायविधिमाश्रित्य स्व विचारान् उपस्थापयत।

(२) वेदार्थस्य प्रशंसाविषये एकं निबन्धं लिखत।

चतुर्थान्वितिः (Unit-४)

प्रश्नः – ७ द्वयोः किमपि एकम् उत्तरयत। ०५

(१) पुराणम्

(२) निरुक्तशास्त्रस्य प्रयोजनम्

प्रश्नः – ८ एकस्योत्तरं देयम्। १०

(१)ज्योतिषशास्त्रस्य वेदाङ्गतां संसाध्य तस्य प्रयोजनमपि उपस्थापयन्तु।

(२)निरुक्तशास्त्रस्य वेदोच्चारणक्षेत्रे किमस्ति योगदानमिति निरूपयत।

प्रश्नः – ९ निम्नलिखितेषु केषाञ्चित् दश प्रश्नानाम् अतिलघूत्तराणि लिखत। १०

(१) विरोधः कतिविधाः ? के च ते ?

(२) यज्ञाङ्गदृढिकरणार्थं कस्य वेदस्यावश्यकता वर्तते ?

(३) यज्ञकर्मणि कस्य प्राधान्यं भवति ?

(४)'त्वमेव माता च पिता त्वमेव' - कस्योदाहरणं वर्तते ?

(५) 'यज्ञस्य मात्रा' इत्युक्ते किं ज्ञायते ?

(६)'वाक्यनियमात्' इत्यस्य उदाहरणं किम् ?

(७)परिसङ्ख्यायां कति दोषाः सन्ति ? के च ते ?

(८)'लक्षणप्रमाणाभ्यां वस्तुसिद्धिः' इति वचनं कस्य वर्तते ?

(९)अपौरुषेयं वाक्यमित्यस्य किं तात्पर्यम् ?

(१०) किमस्ति अनुबन्धचतुष्टयम् ?

(११) वर्णानां कति स्थानानि ?

(१२) ‘अपराविद्या’ इत्यस्य कोर्थः?

(१३) ‘अथ शिक्षाव्याख्यास्यामः’ – कुत्र श्रूयते ?

(१४) किं नाम साम्यम् ?

(१५) आहिताग्निरपशब्दोच्चारणे प्रायश्चित्यर्थं किं निर्वपेत् ?

***

Answer Key

कक्षा आचार्यद्वितीयवर्षम् (SEM-3) **प्रश्नपत्रम् – ५** गुणाः - ७०

विषयः – वेदः **कोड – CE-5.3.3** समयः –

दिनाङ्कः – सन्दर्भग्रन्थः –ऋग्वेदभाष्यभूमिका

प्रश्नः – ९

(१) विरोधः कतिविधाः ? के च ते ? त्रिविधः, शास्त्रविरोधः, दृष्टविरोधः, शास्त्रदृष्टविरोधः

(२) यज्ञाङ्गदृढिकरणार्थं कस्य वेदस्यावश्यकता वर्तते ? ऋग्वेदस्य

(३) यज्ञकर्मणि कस्य प्राधान्यं भवति ? - अध्वर्योः

(४) 'त्वमेव माता च पिता त्वमेव' - कस्योदाहरणं वर्तते ? - अर्थविप्रतिषेधातस्य

(५) 'यज्ञस्य मात्रा' इत्युक्ते किं ज्ञायते ? – यज्ञस्य स्वरूपम्

(६) 'वाक्यनियमात्' इत्यस्य उदाहरणं किम् ? – अग्निर्मूर्द्धा दिवः ककुत्पतिः...

(७) परिसङ्ख्यायां कति दोषाः सन्ति ? के च ते ? त्रय, प्राप्तवाधः, श्रुतहानि, अश्रुतपरिकल्पना

(८) 'लक्षणप्रमाणाभ्यां वस्तुसिद्धिः' इति वचनं कस्य वर्तते ? न्यायविदाम् मतम्

(९) अपौरुषेयं वाक्यमित्यस्य किं तात्पर्यम् ? पुरुषविशेषरहितवेदकर्ता

(१०) किमस्ति अनुबन्धचतुष्टयम् ? विषय,प्रयोजन,सम्बन्ध,अधिकारी

(११) वर्णानां कति स्थानानि ? अष्ट

(१२) 'अपराविद्या' इत्यस्य कोर्थः? वेदादिग्रन्थाः

(१३) 'अथ शिक्षाव्याख्यास्यामः' – कुत्र श्रूयते ? तैत्तरीयोपनिषदि

(१४) किं नाम साम्यम् ? अतिद्रुतातिविलम्बितगीत्यादिदोषराहित्येन माधुर्यादिगुणयुक्तत्वेन चोच्चारणं साम्यम्स्

(१५) आहिताग्निरपशब्दोच्चारणे प्रायश्चित्यर्थं किं निर्वपेत् ? सारस्वतीमिष्टिम् निर्वपयेत्

(क)
(ख)
(ग)
भ
(घ)
(ङ)
(च)
?
(छ)
(ज)
अ
(झ)
वे
(ञ)
छ
(ट)'प्र
(ठ)'
(ड)'
न
(ढ)छ
(ण)
(त)प